І вужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь..
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ЛИПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 5, 1962 No. 126. VOL. LXVIII.

МЕКНАМАРА ОБСТОЮЄ ЗМЕНШЕННЯ КРАЙОВОЇ ГВАРДІЇ І АРМІЙСЬКИХ РЕЗЕРВ

Герші, Па. — Секретар оборони Роберт МекНамара 2 липня відвідав Конференцію Губернаторів і старався переконати їх, що зменшення числа Крайової Гвардії і армійських резерв є в інтересі оборони ЗДА. Але губернатори не погоджуються із становищем секретаря оборони і гостро критикують плян зменшити стан армійських резерв і Крайової Гвардії з 700.000 резервістів до 642.000. МекНамара заявив, що цей плян не виник внаслідок ощадностевих плянів, як дехто гадає, тільки в тій цілі, щоб скріпити бойову здібність резервних з'єднань. Але голова Комісії Губернаторів, яка займається справою Крайової Гвардії, губернатор Джорджії Ернест Вендайвер, заявив, що губернатори не мають нічого проти скріплення оборонної сили резервових з'єднань, але протиставляться способам, які пропонує уряд для осягнення цієї цілі. Гостро критикував урядовий проєкт в справі Крайової Гвардії нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефелдер. Він критикував уряд президента Кеннеді і за те, що зменшує федеральні фонди для міст, які переводять нові каналізаційні пляни. Згідно з законом федеральний уряд має видавати 30% коштів на каналізацію міст, але в дійсності місто Ню Йорк дістало з федеральної скарбниці замість $42 мільйонів тільки $600.000. На таку практику федерального уряду нарікають й інші губернатори. Губернатор Вендайвер заявив, що секретар оборони погодився щераз конферувати з Губернаторською Комісією в справі Крайової Гвардії. Конференція Губернаторів ухвалила ще такі резолюції: 1) Візвати стейти, щоб виготовили довготерміновий плян в справі розбудови парків та відпочинкових можливостей в стейтах; 2) Виготовити пляни в справі лікування умових недуг; 3) Рекомендувати стейтам, які мають метрополітальні райони, щоб в порозумінні з сусідніми стейтами підготовили плян, як треба розв'язувати справу масового транспорту; 4) Перевірити справу міжстейтової автострадної системи, чи вона, після викінчення, зможе виконати своє завдання; 5) Рекомендувати Конгресові, щоб відкинув урядову пропозицію в справі обмеження права стейтів накладати нові податки; 6) Просити Конгрес, щоб ухвалив поправку до федерального закону в справі заохоти промисловців до інвестицій в нові промислові приміщення.

Конгрес плянує зменшити прибуткові податки

Вашингтон. — Крім представників бизнесу і зорганізованого робітництва також і члени Конгресу домагаються, щоб уряд запропонував зменшити прибуткові податки ще в цьому році, а не, як недавно обіцяв президент Кеннеді, аж від 1-го січня 1963-го року. Члени Конгресу є за зменшенням податків вже в цьому році, навіть якби це мало збільшити дефіцит у федеральному бюджеті на фінансовий рік 1963-ий, який почався 1-го липня 1962. Сенатор демократ із Міннесоти Гюберт Г. Гомфрі заявив, що настав час, щоб уряд і конгресові провідники подумали про зменшення прибуткових податків принаймні на суму дол. 5 більйонів. Це повинно статися ще на цій другій сесії 87-го Конгресу, — домагається сенатор Гомфрі, який стверджує, що зменшення податків рекомендувала недавно Торговельна Палата ЗДА і представник робітництва голова Спілки Автомобільних робітників Волтер П. Рутер. Зменшення податків домагається і республіканський сенатор із Кентаки Джан Шерман Купер, який пропонує зменшити прибуткові податки на дол. 8 більйонів. „На мою думку, сказав сен. Купер, це скріпило б довір'я до долара за кордоном і припинило б відплив золота із ЗДА". Сенатор-республіканець із Ню Джерзі Кліффорд П. Кейс заявив, що якщо зменшення податків конечне для підтримки економіки, то це треба б зробити тепер.

Палатна Комісія прийняла новий фармерський законопроєкт

Вашингтон. — Палатна Рільнича Комісія більшістю 21-го до 11-ти голосів прийняла новий фармерський законопроєкт, який на один рік мав би продовжити з деякими змінами теперішній фармерський закон після того, як Палата більшістю десятьох голосів відкинула була урядовий законопроєкт, який віддавав урядові контролю над фармерською продукцією. 4 республіканці, члени цієї Комісії голосували разом із демократами. Комісія зменшила винагороду фармерам за відданy пшеницю і кормові культури на 5, згл. 15% в порівнянні з теперішнім законом. Теперішній закон дозволяє фармерам без обмеження продукувати зернові і кормові культури, збільшуючи цим запас рільничих продуктів у федеральних магазинах. Уряд плянує таку фармерську програму, яка за допомогою контролі засівних площ зменшила б надвишку фармерських продуктів, і тим самим зменшила б урядові витрати на допомогу фармерам.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ІЄРАРХІЯ КАНАДИ ВЕЛИКИМИ ВРОЧИСТОСТЯМИ ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Вінніпеґ, Канада. — Саме тепер тут проходять великі врочистості, що ними Українська Католицька Ієрархія Канади відзначає своє 50-річчя. Врочистості почалися у вівторок 26-го червня і були заплановані по 4-го липня. На програму врочистостей склалися три головні події: 1. Перший Провінційний Синод Вінніпеґської Митрополії 26, 27 і 28-го червня, 2. Евхаристійний Конгрес 29 і 30-го червня та 1-го липня і 3. Конференція українських католицьких Владик вільного світу 2 і 3-го липня. При цій нагоді з окремою пошаною згадується ВПреосв. Кир Никиту Будку, першого українського католицького єпископа в Канаді в рр. 1912-1927, що помер як ісповідник за свою віру і нарід на большевицькому засланні в 1949-му році.

П-НІ ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА ПЕРЕОБРАНА НА ГОЛОВУ СУА

Філядельфія (от). — 13-та Конвенція Союзу Українок Америки, що радила тут в днях від 29-30 червня до 1-го липня ц. р. в готелі Бенджамін Френклін, переобрала заслужену провідницю американських українок пані Олену Лотоцьку на пост голови цієї організації українських жінок у ЗДА. До складу Головної Управи Союзу Українок були вибрані, ні теж переобрані ще такі пані: Степанія Пушкар (Філядельфія), Анастасія Вокер (Дітройт) і Марія Яремович (Шикаго) — заступниці голови, Ірина Качанівська — секретар, Антоніна Кульчицька — фін. секретарка і Наталія Лопатинська — заступниця фін. секретарки, Анна Сивуляк — касир, Ірина Кашубинська і Марія Душник — організаційні референтки, Анна Богачевська — виховна референтка, Ольга Макар — суспільна опіка, Ніна Лужницька — імпрезова референтка, д-р Евгенія Єржиківська — культурно - освітня реф., Марія Величко — господарська реф., Іванна Рожанковська — референтка статутових справ, Марія Ржепецька — мистецька референтка і Осипа Грабовенська — пресова референтка. Контрольну Комісію очолила знову Катерина Пелешок, а до складу цієї Комісії ще вибрані пані: Іванна Бендаль, Марія Баб'як, Варка Бачинська і Ольга Мусаковська.

В Конвенції, що відзначувала 37-річну діяльність Союзу Українок Америки, взяло участь 72 делегатки з уповноваженнями репрезентувати 48 Відділів цієї найбільшої організації українського жіноцтва. Конвенцію проводила президія з Іриною Падох у проводі й у такому складі: Анастазія Вокер, Степанія Пушкар і Катерина Пелешок — заступниці предсідниці, Ніна Самокішин і Емілія Ошкевич — секретарки. Конвенція, яка почалась у п'ятницю, 29-го червня в одній із заль готелю Френклін, відкрила голов. Конвенційного Комітету О. Грабовенська, вітаючи у „місії братньої любови" всіх делегаток і гостей. Голова Союзу Українок О. Лотоцька відкрила офіційні наради, започатковуючи їх молитвою, що її провів місцевий священик о. Андрій Мельник, як теж і спеціальною молитвою Союзу Українок. Віддано честь вставанням з місць і мовчанкою померлим від час останньої каденції працівницям Союзу Українок, а саме: Олені Городиській, Кекилії Гардецькій, Анні Ракочій - Білінській і Розалії Сидорик. Головний звіт із трирічної діяльности Союзу виголосила голова Олена Лотоцька. Кожна учасниця окремала точні звідомлення із діяльности Управи, відруковані на циклостилевій машині. Обговорення звіту ...

(Закінчення на стор. 3-ій)

Все ще немає точніших вияснень обставин трагічної смерти проф. Ол. Юрченка у Мюнхені

Проф. Олександер Юрченко (справа) в розмові з п. Спенсером Вільямсом, директором преси і публікацій Американського Комітету Визволення з Ню Йорку під час його останніх відвідин у Мюнхені. Американський Комітет підтримує Інститут для вивчення СССР, в якому сл. п. професор Олександер Юрченко працював.

Як уже інформовано, у вівторок 26-го червня ц. р. трагічно помер від покалічень, що їх відніс попавши під колеса автомобіля п'ять днів раніше, видатний український науковець - совєтознавець і діяч, сл. п. проф. Олександер Юрченко. На турботливе питання, як проф. Юрченко попав під колеса автомобіля, ще й досі немає точніших вияснень, у багатьох повідомленнях, що їх на цю тему одержано з Мюнхену. Згадується тільки, що випадок трапився, коли проф. Юрченко, йдучи як щоденно на працю до Інституту для вивчення СССР, в якому він працював від 1954-го року, переходив вулицю і тієї хвилині на нього наїхав з великою швидкістю якийсь автомобіль. Це все, що досі в цій справі подано до відома. Похорон сл. п. проф. Олександра Юрченка, що помер трагічно на 58-му році життя, відбувся в Мюнхені в п'ятницю 29-го червня в приявності великої громади. Похорон і Богослуження і панахиду відправив в сослуженні духовенства протоєрей Палладій Дубицький, а над могилою промовляли: голова Виконного Органу Української Національної Ради п. Микола Лівицький, проф. В. Орелецький від Українського Вільного Університету, проф. О. Федевиксен від Інституту для вивчення СССР, проф. Наталія Василенко - Полонська від Української Вільної Академії Наук та інші. Промовці підкреслили заслуги Покійного для свого народу. Закінчено похоронні відправи співом „Вічная пам'ять" та пісні „Чуєш брате мій".

НЕЗАЛЕЖНОМУ АЛЬЖИРОВІ ЗАГРОЖУЄ ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА

Після проголошення незалежности Альжиру — мусульманський вояк Альжирської Національної Армії (зліва) вперше легально і без страху йде вулицею Орану в своїй уніформі. Ще кілька днів раніше на кожного, що був би появився на вулиці в цій уніформі, були б полетіли кулі терористів з Секретної Французької Армії

Рабат, Марокко. — Від неділі 1-го липня ц. р. над Альжиром повіває його власний прапор, як символ його важким трудом і затяжною боротьбою здобутої незалежности, і рівночасно зависла над ним загроза нової, цим разом уже громадянської війни. Свою незалежність здобув Альжир остаточно у висліді референдуму, що відбулося минулої неділі та в якому 99 відсотків голосуючих, включно з європейцями, віддали свої голоси за незалежність, а загроза громадянської війни збільшилася в наслідок одвертого виступу генерального штабу Альжирської Національної Армії проти альжирського провізоричного уряду, що перебрав владу в країні. Безпосередню причину до виступу армії проти уряду дало звільнення урядом з посту шефа генерального штабу армії полковника Гуарі Боумедієна та звільнення двох інших старшин генерального штабу, обвинувачуючи їх за звичайну злочинну активність. Частини цієї армії стоять переважно на альжирсько - марокканському кордоні і їх командування негайно видало повідомлення, що воно не приймає до відома проголошених урядом звільнень та що не тільки звільнені виконуватимуть дальші свої функції, але також всі інші старшини одержали доручення виконувати накази виключно свого командування, або такі, що будуть видані за посередництвом генерального штабу. Командування Національної Армії покликається, що воно одержало заяву довір'я від альжирської Національної Ради ще перед проголошенням незалежности країни і думає з цього довір'я користати в майбутньому. Тим часом, загроза громадянської війни збільшується ще й тому, що також командування альжирської національної армії, що стаціонує у важливому Константинівському районі на східних кордонах країни, відмовляє послуху провізоричному урядові, очолюваному прем'єром Бен Хеда. Проти уряду виступають ще й деякі цивільні групи, що в результаті створює загрозу загострення внутрішніх непорозумінь та суперечностей в цій критичній громадянській війні. Тим часом, мусульманське населення Альжиру продовжує гучні святкування з приводу здобутої незалежности.

Раненого шпигуна Соблена перевезуть з Лондону до ЗДА

Лондон. — Д-р Роберт Соблен, засуджений на досмертну в'язницю совєтський шпигун лежить у Лондоні у шпиталі: він поранив себе ножем у самогубному замірі в ізраїльському літаку, яким відіслано його з Ізраїлю до ЗДА з короткими зупинками в Атенах і Лондоні. Грецький ані британський уряди не дозволили йому залишитися в їх країнах і тому Соблен перебуває у шпиталі „з перезіді". Стан його здоров'я поправився настільки, що, мабуть, не треба буде переводити операції, яке спершу передбачувано. Його береже в його шпитальній кімнаті англійська поліція. В найближчих днях перевезуть його до ЗДА далі тим самим ізраїльським літаком Ель Аль, який мав завезти його безпосередньо. Його провожатиме і далі провожатиме американський „маршал", себто командант поліції, Джейм МекШейн. Дружина Соблена, д-р Діна Собль, лікарка в одному з нюйоркських шпиталів, яка дала всі свої ощадності у висоті $40.000 на кавцію за чоловіка та позичила ще 60,000 і всі ті гроші втратила внаслідку втечі Соблена, телефонувала до лондонського шпиталю, але не могла з чоловіком розмовляти внаслідку поважного стану його здоров'я. Соблен узагалі хворіє на левкемію — пістряка крови — і лікарі не передбачають для нього довгого життя.

● **Індія і Пакістан** одержали від Асоціяції Міжнародного Розвитку, що є складовою частиною Міжнародного Банку Розбудови і Розвитку, довготермінову і безпроцентову позичку в сумі 33 мільйонів долярів. Обидві країни плянують використати цю позичку, зокрема, для наводнювання своїх невроджайних обширів.

В Англії яйця мають голос

Лондон. — Яйця, навіть не доконче свіжі, знову мають політичний голос в Англії, і один із відомих давніших політиків привітав їх вжиток як „політичне оживлення" та „доказ збільшеного добробуту". Ясична справа виникла у відомому Трафальгарському сквері в Лондоні, коли дві тисячі припадкових слухачів обкидали яйцями провідників англійського фашистського націонал - соціялістичного руху, що там промовляли. Раніше „збомбардовано" яйцями, і не тільки курячими, але також індичими, лейбористського члена парламенту Майкела Фута, який промовляв проти вишколу в Англії західньонімецьких військових частин. Ще іншим разом від ясць потерпіли на одягу і честі звеличники південноафриканського расизму. Іншій видатний лейборист, колишній міністер в уряді прем'єра Етлі, Емануел Шінвел, висловився навіть похвально про поворот ясць, як політичного аргументу, вважаючи, що „речі сьогодні занадто скучні, далеко скучніші, ніж колись, коли в політиці мали голос яйця, а не ясчні голови (егг-гедс)". Він також виказав, що „хтось повинен, нарешті, кинути яйце також у парляменті", щоб його в та/кий спосіб „оживити".

ФРАНЦІЯ З ПАРАДОЮ ВІТАЄ АДЕНАУЕРА

Париж. — В понеділок 2-го липня ц.р. прибув з однотижневими відвідинами до Франції західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер. Хоч це не перший його приїзд до Франції від часу, коли він став канцлером післявоєнної Німеччини, проте цим разом президент Шарль де Голь спеціяльно розпорядив привітання Аденауера з цілою помпою, з якою звичайно приймається голів держав. Хоч Аденауер формально є тільки канцлером, а не президентом Західньої Німеччини, проте де Голь хотів підкреслити факт, що фактичним керівником Західньої Німеччини був і є тільки Аденауер. У привітальній промові де Голь, який вихвалював Аденауерові назустріч на летовищі, прославляв його, як „історичну постать", що піднесла Німеччину з руїн, в яких похоронив був її Гітлер, та довела до згоди між колишніми історичними ворогами, Францію і Німеччиною. Де Голь твердив, що є „честь і приємність" для нього вітати 86-літнього канцлера. Аденауер у відповіді запевнив, що союз і приязнь Німеччини з Францією „були і будуть" підставою німецької закордонної політики та що цей союз є фундаментом для європейської єдности і сучільности. На летовищі Орлі під Парижем мали не тільки французькі, але й західньо-німецькі прапори, а німецький канцлер і французький президент приймали звіт від почесної сторожі. Вони їхали відкритим автом почерез вулиці Парижу. Правда, великого ентузіязму парижани не виявляли, але й не було ніяких демонстрацій, неприязно-ворожих інцидентів, за винятком вигуків нечисленних гуртків публіки, що їх зорганізували комуністи. Одноіжневе перебування Аденауера у Франції буде виповнене не тільки прийняттями, обідами й бенкетами та оглядинами Парижу і інших великих міст Франції, але передусім діловими нарадами, в яких крім де Голя і Аденауера візьмуть ще участь обидва міністри закордонних справ, Моріс Кув де Мурвіль і д-р Гергард Шредер. Головними справами, над якими вони радитимуть, будуть справа приступлення Британії до Спільного Господарського Ринку, політична єдність Західньої Европи, передбачена статутом Спільного Господарського Ринку, спільна політика супроти СССР, справа атомової зброї і інші. В усіх цих справах Франція і Західня Німеччина мають приблизно ті самі, або тотожні погляди. Вирівняння їх та приєднання до них інших чотирьох членів Спільного Господарського Ринку, це саме і є теперішнім завданням німецької і французької дипломатії.

ЗДА розглядають можливість зменшення своїх військ в Европі

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що З'єднані Держави до кінця цього року відкличуть з Европи 42 менші з'єднання своїх не-бойових військ в загальній кількості 7 500 вояків. Це є частиною пляну зменшити кількість американських військ в Европі на 40 000 вояків, якщо це можна б зробити без рівночасного зменшення боєвої ефективности стаціонованих там американських військ. Президент Кеннеді на своїй пресовій конференції минулого тижня висловив надію, що це можна буде вчинити. ЗДА мають тепер в Европі понад 350 000 вояків, з того 272 000 в Армії, з того 137 000 належить до бойових, а 135 000 до допоміжних частин. Заповіджене відкликання 7 500 допоміжних вояків є першим від часу загострення кризи в Берліні минулого року, в результаті чого американську військову силу збільшено там на 42 000 вояків. Пентагон, повідомляючи про відкликання 7 500 вояків з допоміжних частин, вияснив, що це можна буде зробити без послаблення загальної американської сили з уваги на нове технічне устаткування тих військ, що залишаються.

Канадійська Партія Соціяльного Кредиту обіцяє кредити всім канадійцям

Монтреал, Квебек. — Канадійська Партія Соціяльного Кредиту на вічу в Ляк Бопорт устами своїх провідників заявила, що якби вона прийшла до влади, то Банк Канади „став би ефективною агенцією парляменту так, щоб канадійський кредит міг служити в користь кожного канадійця". Ця партія Соціяльного Кредиту хоче, згідно з своєю програмою, використати кредит для скріплення економіки. Ця партія здобула 30 мандатів, консервативні 116, лібералі — 99 і Нова Демократична Партія — 19. Партія Соціяльного Кредиту може відограти важливу ролю при підтримці уряду меншости, який очолюватиме Діфенбейкер. Д-д Томпсон заявив зараз після виборів, що він підтримає Діфенбейкера, але Каюетт домагався того, щоб прем'єр зрезиґнував. Ці партійні провідники д-р Роберт Томпсон і Реаль С. Каюетт хотіли викликати враження, що ніні очолювана Партія Соціяльного ...

В АМЕРИЦІ

● **Два колишні президенти** Двайт Д. Айзенгавер і Герберт Гувер будуть оцінювати діяльність давніших президентів ЗДА на телевізійній програмі Нешенел Бродкестінг Компані. Айзенгавер оцінив в віськову працю президента Лінкольна під час громадянської війни і цей фільм буде висвітлюваний під час найближчих роковин з дня народження Лінкольна. Гувер змальовує на основі особистих спогадів трагедію президента Вудро Вілсона, який боровся за Лігу Націй. Гувер очолював за президентури Вілсона американську допомогову програму Европі після першої світової війни.

● **Колишній президент** Гаррі С. Труман повідомив, що він не зможе бути 4-го липня у Філядельфії, щоб дістати від того міста Медалю Волі, бо він з тому, що відбудеться в Бібліотеці його імені в місті Індепенденс, Мізурі. Труман прибуде по свою Медалю Волі в пізнішому часі до Філядельфії.

● **Палата ухвалила** законопроєкт, щоб всі продуценти виробляли такі телевізійні апарати, на яких можна б було бачити всі авдиції, що передаються на всіх каналах. Цей законопроєкт, який ухвалив вже і Сенат, і його має підписати президент Кеннеді.

● **Численні лікарі** в канадійській провінції Саскачеван почали страйк тому, що провінційний уряд провінції Саскачеван із днем 1-го липня ввів так званий суспільний медицину на взір того лікування, яке відбувається вже від довшого часу в Англії. В провінції Саскачеван є 925 000 населення, а лікарів є коло 900. 240 лікарів погодилися лікувати тих пацієнтів, які потребують негайної медичної допомоги.

У СВІТІ

● **До Копенгагену, Данія,** приїхав колишній віце - президент Ніксон, де 4-го липня промовлятиме з нагоди Дня Американської Незалежности. Приїхавши до Данії як „приватний громадянин", Ніксон заснував місцеву американську амбасаду, щоб не турбувалася, бо в його промові не буде нічого контроверсійного, а кореспондентам заявив: „Коли ми, американці, приїжджаємо до чужої країни, то приїжджаємо як американці, а не республіканці, чи демократи, чи республіканці".

● **До Риму** приїхав американський представник в Об'єднаних Націях, амбасадор Адлей Стівенсон. Він заявив кореспондентам, що його приїзд є виключно приватний.

● **Східньонімецькі комуністи** мали доцільно віщо в очі, та ще й з власним сліпим газом. Це трапилося минулого тижня, коли вони скріплювали засіки в околицях Берліну на кордоні із західнім Берліном, щоб припинити втечі своїх невільників на захід. Коли західні берлінці під'їхали автомобілями з голосниками і почали передавати свої програми, комуністичні вояки, щоб змусити їх відступити, кинули в їхній бік сльозогазової бомби. Тим часом вітер обернув газ проти комуністів, і вони мусили втікати від своїх власних бомб.

● **Відновлення французько-совєтських дипломатичних відносин** заповідають в найближчому часі тепер, після проголошення незалежности Альжиру. Франція відкликала свого амбасадора з Москви 27-го березня ц. р., негайно після того, як Москва визнала Тимчасовий уряд Альжиру.

● **Об'єднана Арабська Республіка купує** — як повідомляє преса — 40 найновіших совєтських джетових літаків типу „МІГ-21". Єгипетська преса подала цю вістку за чужою, головно італійською, пресою, не додавши жадних коментарів. Також єгипетський уряд не дав до цього жадних вияснень, не потвердивши, але й не заперечивши вістки.

● **Конкурс співу** відомим тирольським фальцетом відбувся в Швайцарії, в місті Люцерна, 1-го липня. Під час конкурсу вибухли три пластикові бомби такого самого типу, якими користуються терористи французької секретної армії. Троє гостей поранено.

● **Гімалайський вершок Нанга Парбат** в Непалі, що має 26 660 стіп висоти і є дев'ятою з черги найвищою горою світу, здобула німецька гімалайська експедиція з трьох осіб. Один з членів експедиції помер з виснаження під час подорожі вниз.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Свято Незалежности

Якщо поза церковними святами є в році будь-який день, що його можна назвати святом, то це в першу чергу свято незалежности. „Найбільшим людським благом" назвав незалежність англійський письменник і публіцист Вілльям Годвин, вважаючи, що без незалежности „жадне інше людське благо не матиме справжньої вартости і не принесе справжньої радости". Незалежність бо це воля, а вона, як здоров'я, яке — за словами поета — може оцінити тільки той, хто його втратив. Тим то й день-свято американської незалежности має окреме значення і вартість для тих американських громадян, що походять із народів, які ще й сьогодні не можуть відзначати своєї незалежности, бо її не мають.

Роковини своєї незалежности відзначають З'єдинені Держави Америки рік-річно 4-го липня, на згадку про той пам'ятний день 4-го липня 1776-го року, коли батьки цієї країни, зібравшись на Загальному Конгресі, проголосили „містові і світові", що „З'єдинені Колонії є і правно повинні бути вільними й незалежними державами; що вони є звільнені від будь - якої вірности Британській Короні; що всі політичні зв'язки між ними і державою Великої Британії є і повинні бути цілком розв'язані; що вони, як незалежні держави, мають повне право проголошувати війну, укладати мир, нав'язувати союзи, заводити торгівлю та виконувати всі інші акти і діла, що їх мають право виконувати незалежні держави".

Не спиняємося над подіями, що попередили Декларацію Незалежности або наступили після неї: вони записані в історії, і записані справді золотими літерами. Незалежність З'єдинених Держав Америки стала не тільки головною передумовою їх безприкладного росту і розвитку, вона не тільки перетворила колишні колонії в квітучу країну волі і добробуту. Вона, ця проголошена 4-го липня 1776-го року Американська Незалежність, стала могутнім поштовхом до осягнення волі і незалежности в усіх країнах, змінивши курс історії світу. Ця незалежність — це той „праведний закон" Вашингтона, що його Шевченко ставить як ідеал для українського народу.

Проголошена 186 років тому незалежність увійшла в кров і вдачу американського народу. Все, що опісля наступило, включно з Громадянською війною за часів великого Лінкольна, стояло під знаком тієї волі-незалежности, поширюючи її значення та її практичне застосування на одиниці і нації. Сьогодні на сторожі американської незалежности стоїть наймогутніша в світі оборонна сила. Що більше, Америка від деякого часу прийшла до переконання, що її воля і незалежність в нових обставинах нерозривно зв'язана з волею й незалежністю інших, і що Лінкольнову засаду „нація не може вдержатися наполовину вільна і наполовину невільна" треба поширити на ввесь світ.

Але хоч Америка і визнає цю засаду і її практично застосовує, з жалем треба ствердити, що все ще трапляються випадки, коли цю засаду заперечується як у принципі, так і в практиці. Яскравим прикладом цього може послужити відомий лист державного секретаря Діна Раска до конгресмена Говарда Смита із твердженням, що Америка не повинна дражнити рабовласницької Москви створенням постійної конгресової комісії для поневолених націй, до яких зараховано й „традиційні частини Росії", як Україна і Грузія. Правда, у відповідь на численні інтерпеляції і протести проти того виступу Державний Департамент намагався ситуацію злагіднити, і є підстави думати, що він волів би, щоб той лист ніколи не виходив на світло денне, щоб його взагалі не було. А проте, його треба пригадати саме з нагоди американського Дня Незалежности, щоб виключити подібні випадки в майбутньому, бо вони заперечують і компромітують духа тієї незалежности, роковини якої святкуємо. Рівночасно треба ствердити, що загальна американська реакція проти того справді нещасливого випадку доказує, що ідея і дух Четвертого Липня не є лише спомином минулого, але є й дійсністю сучасного, і що це причиниться до того, що вже в недалекому майбутньому не буде в світі народу, який не мав би свого Дня Незалежности. Щойно тоді в світі запанують мир і добробут, щойно тоді кожне благо матиме свою справжню вартість і приноситиме справжню радість.

Незалежність перемагає

У неділю 1-го липня, за три дні перед роковинами Американської Незалежности, ідея незалежности словом і ділом затріюмфувала в трьох нових африканських країнах: незалежною державою став, в результаті плебісциту, протягом 132 років французький Альжир, незалежними державами стали бельгійські Руанда і Бурунді. Того дня в столицях цих трьох країн спущено із щогол та державних будинків французький та бельгійські прапори і урочисто піднесено прапори цих новопосталих країн.

В усіх цих трьох випадках, зокрема в Альжирі, незалежність не впала з неба, ніхто її не подарував. За незалежність треба було боротися й приносити жертви, але й ця боротьба та жертви навряд чи були б дали такий результат, якби не той дух і концепція незалежности, що з трудом, але поступово й невідхильно, перемагають у світі.

Американська преса, вітаючи нові незалежні держави між вільними націями світу, вказує на величезні труднощі, які стоять перед ними. Ніде бо правди діти, що ці країни, зокрема Руанда і Бурунді, в своїм розвитку ще далекі від того, що можна уважати зрілістю для самостійного державного життя. Але при цьому звертається увагу, що й американські колонії 4-го липня 1776-го року проголосили свою незалежність не тому, що вони були для неї зрілі, але тому, щоб у ній дозріти.

Кожна з нових африканських держав, здобувши собі незалежність, стоїть перед величезними внутрішніми труднощами та суперечностями. Вони всередині розсварені, вони надзвичайно відсталі економічно, вони не мають виробленого адміністраційного апарату, а їх культурний рівень, зокрема Руанди і Бурунді, не заповідає, щоб вони в проглядному майбутньому могли дати будь-який вклад у світову культурну скарбницю, як це свідчили хоч би й „воєнні танці" мешканців Бурунді з нагоди незалежности, що їх можна було бачити на телевізії.

Коли приглядатися всьому тому, не може не прийти на думку доля України та інших націй з тисячолітньою культурою, з великою історією, що — коли Руанда і Бурунді ще й своєї назви не мали — панували в широкому світі, а нині є найбільш гнобленими й експлуатованими колоніями Москви. Що більше, в той самий час, як африканські Руанда і Бурунді стали незалежними державами, до цих европейських націй застосовується диковинну засаду „непередрішення", начебто може бути сумнів, що вони не бажають тієї незалежности, якої бажають і яку признано найбільш відсталим африканським племенам.

Очевидно, що причиною цього є комплекс політичних обставин, які характеризують два діяметрально протилежні світи: західній світ, для якого незалежність і воля всіх великих та малих націй є аксіомою, і рабовласницька Московія, що хотіла б увесь світ загарбати й обернути у свою колонію.

Тепер уже не може бути сумніву, який дальший курс візьме історія. Незалежність перемагає, і проголошена минулої неділі незалежність трьох африканських країн цей розвиток тільки приспішить. Це, крім самого принципу волі і незалежности, дає додаткову причину радіти й вітати три нові незалежні держави у народів вольних колі.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ

30-го червня закінчився 1962-ий бюджетовий рік, і почався новий, 1963-ий бюджетовий рік. Передбачають, що бюджет 1962-го року матиме дефіцит $7 більйонів.

Президент Кеннеді в січні ц. р. запропонував на наступний рік бюджет із надвишкою коло півбільйона долярів, але вже тепер видно, що плянування Президента не здійсниться, і новий бюджет буде дефіцитовий, з недобором в сумі понад $5 більйонів.

У зв'язку з новим бюджетом ведуться дискусії: чи матиме він дефіцит, чи надвишку. Але ця справа деколи вирішується не з чисто економічно - фінансового становища, бо грає тут ролю й політика, яка тим більше приходить до голосу в цьому році, коли відбуваються вибори до Конгресу.

Опозиційні до уряду республіканці домагаються зменшити бюджет 1963-го року так, щоб його прибутки рівноважилися з витратами. Але важко це зробити, коли $51 більйон призначено на оборону, якої не сміє уряд занедбувати внаслідок зростаючої комуністичної загрози вільному світові.

Президент Айзенгавер недавно домагався зменшити витрати на оборону, але не подав конкретної ради, як це зробити, щоб не послабити безпеки країни, і тому республіканські члени Конгресу голосують за збільшення видатків на оборону.

Економіка ЗДА зростає, число безробітних поволі зменшується, але темп господарського росту менший, ніж сподівалися урядові економісти, і тому дехто з урядових кол починає говорити про економічну знижку в 1963-му році. Так мало б статися також за теорією економічних циклів, згідно з якою щодругий або щотретій рік після економічного росту має наступати економічна знижка, яка в неконтрольованих державою господарках нормує висоту продукції.

Урядові економісти плянують вести господарство країни так, щоб збільшенням федеральних витрат скріплювати економіку і обнижувати число безробітних. Збільшення федерального бюджету однозначне із збільшенням державного дефіциту, бо ж президент Кеннеді недавно говорив про зменшення прибуткових податків у 1963-му році.

Але противники цієї економічної школи твердять, що дефіцитові державні бюджети — це найпевніший шлях до знецінення доляра, що дефіцитовий бюджет приведе до такого стану, який після першої світової війни постав був у деяких европейських державах, де не виплачувалося навіть друкувати банкноти і домашні господині ходили на закуп товарів із кошиками, вщерть набитими безвартісними паперовими грішми.

Член Ради Економічних Дорадників за президентури Д. Айзенгавера, професор економіки Єйльського Університету Генрі С. Волліч, без політичної пристрасти вирішує цю проблему на сторінках „Ню Йорк Таймсу".

Він пише, що в деякій мірі економіку держави можна порівняти з господарством окремої родини чи окремого підприємства. Не шкодитимуть родині борги, які зроблено в тій цілі, щоб її голова або якийсь інший її член дістав працю. Також корисними є для підприємців визначені фонди, якими воно збільшує свої прибутки. Так само з економікою держави.

Але це не значить, що кожне збільшення заборгованости скріпляє економіку країни. Президент Ф. Д. Рузвелт старався поборювати економічну рецесію в 1930-их роках, поменшуючи, згідно з настановами старої економічної школи, федеральні видатки. Пізніше він почав збільшувати федеральний бюджет, не боячись зростання федеральної заборгованости, і вона в половині 1930-их років становила $40 більйонів (в 1930 році $16 більйонів). Але саме збільшування державних боргів не зліквідувало економічної рецесії, — вона зникла аж під час другої світової війни, коли продукція зросла до такої міри, що майже всі робітники були затруднені.

Проф. Волліч робить з цього висновок, що не завжди федеральний бюджет мусить бути збалянсований. Для скріплення економіки уряд не мусить боятися запропонувати дефіцитовий бюджет, бо таким способом можна не допустити до економічної знижки, або, коли вона вже існує, то скорше можна її зліквідува. Але дефіцит у федеральному бюджеті має бути зужитий на те, щоб використати якнайбільше робітних сил в країні і скріпити її економіку.

Економіст Волліч пише, що ЗДА можуть учитися від економістів европейських держав, зокрема Західньої Німеччини, де після другої світової війни економіка досягнула такої стабільности, якої не має навіть економіка ЗДА.

Головні засади цієї економічної політики такі: 1) При великому числі безробітних, поки не зростають ціни на товари, уряд може дозволити собі дефіцитовий бюджет, бо це не допустить до поглиблення рецесії і скоротить час її тривання.

2) Уряд може також поборювати вразливість економіки на велике число безробітних зменшенням прибуткових податків.

3) Треба дбати теж і про те, щоб зріст цін на товари та підвищення заробітних платень не спричиняли знецінення валюти.

4) В боротьбі проти безробіття має значення і кредитова політика уряду.

При таких умовах дефіцит у федеральному бюджеті може бути засобом до його збалянсовання або й до створення надвишки в бюджеті, як це є Европі.

НЕСПОКІЙНІ ВАКАЦІЇ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Франція стоїть напередодні великого виїзду на вакації. Париж уже відбуває шкільні свята закінчення шкільного року та роздачі нагород, і за день-два покотяться мільйони людей на села, в гори, на береги морів і океанів. Звичайно в період вакацій у Франції мало думають про поважні справи, а вже зовсім не думають про справи прикрі. Цього року зовсім не так.

Панує цілковита непевність щодо майбутнього альжирських европейців. Адже чи вони залишаться в Альжирі, чи прийдуть до Франції, їх треба якось влаштувати в повному цього слова значенні.

До метрополії прибували досі переселенці виїнятковим темпом — 15.000 денно. Нічого для них не приготовано, крім грошей, які лежать в банках. Але приміщення приготовили лише приватні організації, які зробили й роблять дуже багато, хоч зовсім не досить для влаштування цієї маси. Тим більше, що останнім часом прибували люди, які не мають ніяких родичів і ніяких засобів. Літо пройде під враженням цієї катастрофи, який би не був оборот інших справ.

А ті, що залишаються в Альжирі? Французькі офіційні чинники говорять про „згоду й братерство". В Альжирі вже панує спокій. В Орані нарешті також припинилися постріли й вибухи. Але що буде після референдуму, після правного чи фактичного перебрання влади мусульманами? Цього европейці бояться, бож годі собі уявити, щоб можна було зовсім викреслити з пам'яті минуле. Ще ж рани не загоїлися у підстрілених боївкарями ОАС, ще не перестали плакати родини за мертвими.

Досі ґарантією всього в Альжирі була дисципліна мусульманського населення під командою Фронту Національної Єдности. Але в лоні провідних кіл починаються спори. Починається клясичне розходження між політиками й військовиками, починається спір за те, хто має більше права на диктування своєї лінії майбутньому урядові. Вже починаються дамісії і сварки. Це не значить, що Фронт Національної Єдности розвалиться, але це значить також, що перший період самостійности не буде позбавлений внутрішніх суперечок. І які б вони не були, вони не сприятимуть дисципліні й порядкові. А можуть вони бути дуже гарячі, бо ось уже хтось підстрелив двох визначних арабських провідників міста Альжиру. Найбільш правдоподібно, що це — внутрішні порахунки. Знаємо, що в революційній організації, яка ще властиво не вийшла з підпілля, до револьвера чи до ножа недалеко, навіть у народів з холодним темпераментом.

Стоїть Франція напередодні дальших соціяльних конфліктів. Передвакаційний період закінчився дводенним страйком робітників газівень і електрівень, за яким пішов страйк залізничників. І соціяльні справи залишились нерозв'язані. Відразу ж по вакаціях вони відновляться з не меншою гостротою. Вже заповіджено піднесення ціни на хліб.

Приїзд маси альжирців, огірчених і зруйнованих, не злагіднює загального кліма ту у французькому політичному житті. З ними переїздять також боївки ОАС. І коли Салян з в'язниці, йдучи за Жуо, закликав скласти зброю в Альжирі, то зовсім не сказано, що будь-хто з правої опозиції зрікся думки змінити режим. Намагання правих мобілізує лівих, і напруження зростає.

Дещо краще виглядають справи в закордонній політиці. Де Голь, правдоподібно, дещо послабив свою вперту позицію в европейських справах. Велика Британія, мабуть, буде прийнята до спільного европейського ринку, що означатиме її політичне зближення з Францією. Отже, вони спільно виступатимуть перед ЗДА в тих справах, в яких досі Велика Британія була Вашинґтоном фаворизована. Вже нині голосно говорять, що недалекий той день, коли ЗДА передадуть якісь атомові секрети Франції.

Це відкриває перспективу полагодження і справ всередині Атлантійського Союзу. Це відкриває перспективи виведення Франції з дотеперішньої ізоляції в міжнародній політиці. Це означало б скріплення престижу де Ґоля, що матиме своє поважне значення і на внутрішньому ринку.

Нормально літній відпустковий період відсуває всі поважніші справи на два місяці. Але цього року може бути інакше. Подорож Діна Раска до Европи посунула певні справи вперед, а приїзд втікачів з Альжиру може приспішити назрівання певних внутрішніх конфліктів. Отже, цього року вакації не будуть періодом спокою і безжурности. Франція бо стоїть напередодні розв'язки багатьох проблем. І годі передбачити спосіб їх розв'язування.

О. Д-вич

Конґрес прийняв закон в справі цукру

Вашинґтон. — 2-го липня Конґрес закінчив працю над новим компромісовим законом в справі цукру, бо Сенат більшістю 54-ох до 12-ох голосів переслав його до підпису Президента. Згідно з цим законом американські продуценти цукру можуть більше вирощувати цукрової тросці, а крім того ЗДА купуватимуть цукор за кордоном, платячи за цукор більші ціни від тих, які є на світовому ринку. З цього закону не є вдоволені три латинські американські держави Домініканська Республіка, Арґентина і Перу, і тому уряд старається, щоб при ухвалюванні закону про бджоли і мед призначили ще додаткові цукрові квоти для тих країн.

Бизнесмени передбачають економічну поправку впродовж цілого року

Вашинґтон. — Орган Торговельної Палати ЗДА перевів опитування серед 250-ох діючих бизнесменів і ствердив, що велика їх більшість передбачає, що економіка впродовж найближчих 12-ох місяців буде поліпшуватися. Це тим відрадніше якщо, що серед бизнесменів панує непевність щодо того, яку уряд вестиме політику у відношенні до них. 71 відсоток запитуваних відповів, що економіка буде поліпшуватися впродовж найближчих 12-ох місяців, 22 відсотки гадають, що число проданих товарів буде таке саме, як тепер, і тільки два відсотки передбачають погіршення в торгівлі. 5 відсотків не відповіли на запити. Самі бизнесмени у відношенні 10 до 1-го заявилися проти президента Кеннеді, головним чином за його домашню політику.

У Женеві прийде до згоди в справі Ляосу

Женева. — В минулий понеділок 2 липня відновилась в Женеві 14-членна конференція про Ляос. Вона почалась була в березні мин. року, але в грудні перервано її тому, що не було авторитетного уряду в Ляосі, який міг би підписати міжнародну конвенцію, яка ґарантувала б Ляосові об'єднання, незалежність і невтральність. Після того, як такий уряд під проводом невтраліста Суванни Фуми створився, Британія і СССР, як „спонзори" тієї конференції, скликали її наново. Добрі вигляди на успіхи тієї конференції існують тому, що — за твердженням західньої дипломатії — СССР не хоче загострення міжнародної ситуації через Ляос, а комуністичний Китай зайнятий занадто величезними внутрішніми турботами, щоб ризикувати війну з приводу Ляосу. На тому першому засіданні відновленої сесії делеґати комуністичних країн — Китаю, Північного В'єтнаму, СССР і Польщі — вправді атакували американську політику в Південній Азії та на Далекому Сході, а спеціяльно перебування американських військ в Сіямі, але вони робили це радше для „збереження обличчя", як для зірвання конференції — коментують західні кореспонденти. Американський делеґат Аверелл Гарриман рішуче застеріґся проти дебатування ситуації в Сіямі та перебування там військ ЗДА, бо це внутрішня справа Сіяму, а теперішня конференція має зайнятись виключно справою Ляосу. Тим часом урядуючий віце - прем'єр Ляосу, комуніст Суфановонґ, заявив, що Ляос визнає всі існуючі комуністичні держави. Коли б це сталося, то Західня Німеччина, Південний В'єтнам і Південна Корея зірвуть взаємини з Ляосом. Суфановонґ заявив теж, що Ляос прийме кожну „беззастережну" допомогу з закордону. ЗДА заявили були, що будуть продовжувати субвенціонувати Ляос по 3 мільйони долярів місячно, СССР заповів тепер, що дасть Ляосові 600.000 дол.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У ВІДПОВІДЬ П-ві СТАСЮКОВІ

У ч. 125 „Свободи" з 27-го червня ц. р. опублікований лист п. Платона Стасюка, колишнього касира Комітету Пам'ятника Шевченкові, в якому він твердить, що не УККА заплатив за друк 50.000 примірників брошури „Тарас Шевченко — борець за свободу", а Комітет Пам'ятника Шевченкові.

У світлі фактів справа представляється так:

У жовтні 1960-го року УККА своїми чеками на суму — $2.175.90 вплатив до „Говерpermент Прінтінґ Офіс" у Вашинґтоні за друк 50.000 примірників брошури „Т. Шевченко — борець за свободу".

Комітет Пам'ятника Шевченкові був заснований вправді Українським Конґресовим Комітетом Америки 16-го вересня 1960-го року, але він тоді не мав ще ні грошей, ні канцелярії. І тому УККА заплатив тоді своїми грішми за названу брошуру. Цю брошуру він і поширив власним коштом у 15.000 примірників.

Таким чином те, що написано в цитованій п. Платоном Стасюком резолюції Крайової Ради УККА з дня 19-го травня, відповідає правді.

Трохи інакше представляється справа звороту цих грошей Комітетом Пам'ятника Т. Шевченкові до каси УККА Во аж 25-го липня 1961го року Комітет Пам'ятника Шевченкові виставив на УККА чек в сумі $1.820.72 (а не $1.600, як це подає п. Стасюк), як зворот вложених УККА грошей за 40.000 примірників брошури „Шевченко — борець за свободу". 10.000 цієї брошури УККА залишив для свого вжитку.

Так представляється дійсний стан у світлі фактів та книговодства.

Василь Мудрий
дир. канц. УККА

М. Терлецький

Ярослав під час німецької окупації

(4)

Влаштовувано вечори, присвячені Шевченкові, Франкові, Лесі Українці. Були вечори, присвячені О. Кобилянській, В. Пачовському з нагоди його смерти, Федьковичеві. Щороку впоряджувано ялинку. Деякі свята відбувалися спільно з народною школою.

У щоденне шкільне життя час від часу, наче бомба, падали відомості з фронту. Велике хвилювання викликала підготова німців до війни, вибух війни з большевиками і дальші події вже на українських землях — Ярослав же лежав на самому большевицькому кордоні.

Відомості, що приходили зі Львова про акт проголошення відnови Української Держави, були дуже неясні, бо німці по відході большевиків задержали кордон на Сході і свобідного зв'язку не було.

З огляду на назріваючу війну шкільний рік закінчено 14 червня, а новий рік розпочався вже нормально — 3 вересня. По зайняттю німцями Галичини, правобережні частини повіту, на 80-90% українські, приєднано до Ярослава, і це скріпило наше національне становище. Та рівночасно багато еміґрантів повернулось додому. З гімназії повернулись директор Форостина і 4 вчителів. Директором гімназії став від 1 жовтня 1941 р. д-р Маркіян Терлецький. Але прийшло теж 5 нових учителів.

У 1943 році великий відгомін серед молоді викликав заклик вступати в ряди дивізії „Галичина". Численно зголосилися не лише абітурієнти, але й учні 7 та 6 кляс. Одначе, коли німецька влада в 1944 році звернулася до учнів навіть нижчих кляс, заохочуючи зголошуватися до протилетунських з'єднань, дирекція гімназії відмовилася піддержати ту акцію і відіслала німців до батьків, що єдино могли б вирішувати в тій справі. Тож ярославська шкільна молодь не зголосилася до тих з'єднань і не переживала страхіть, що їх зазнали змобілізовані діти.

Число учнів зростало. В першому році доходило воно до 400, в другому досягло вже до 447, в останньому — до 600. Було б молоді значно більше, але німці не дозволили творити паралельних відділів. Щоб все ж таки дати спромогу молоді вчитися, прийшлося приймати до одної кляси й по 60 учнів.

Після втечі большевиків у Галичині залишилось багато молоді, яка не мала спромоги закінчити свої студії. Тож УДК в Перемишлі зорганізував в 1943-44 р. абітурієнтські курси, але під управою директора ярославської гімназії. В Перемишлі опинилося багато вчителів з східніх земель і тому можна було відкрити аж два відділи, гуманістичний і математично - фізичний. Навесні 1944 року матуральний іспит склало 124 особи.

Зі зростом числа молоді в гімназії щораз важче було забезпечувати її мешканням, бо більшість учнів було позамісцевих, часто з далеких сторін (17 з-поза Галичини). З допомогою прийшов УЦКомітет, що призначив 60-70 щорічних стипендій. Після смерти свого сина Володимира, визначного учня VI кляси, проф. М. Гнатюк уфундував стипендію для одного з товаришів померлого. Були й інші жертводавці. УДК разом з директором цієї гімназії зорганізував кілька інтернатів для хлопців і дівчат, і половину молоді приміщено в тих інтернатах.

Останній шкільний рік 1943-44 закінчено в останніх днях червня. Фронт щораз зближався зі сторони Волині, і 23 липня большевики без бою зайняли Ярослав. Українська гімназія перестала існувати.

Про Українську Торговельну Школу, яка містилася в тім же будинку, що й гімназія, ось такі інформації подає дир. Л. Бачинський:

Державну Торговельну Школу з українською мовою навчання засновано в 1940 році, з ініціятиви та старанням Леоніда Бачинського, референта фахового шкільництва при Українському Допомоговому Комітеті. В першому році навчання було дві кляси, з різною спеціяльністю, кожна з двох відділів. В році 1941-42 число відділів збільшилося до 6. Створена була, як вищий ступінь, адміністративно - торговельна кляса. При школі існувала ще купецька і ремісничa професійна школа, що мала 89 учнів. Всіх учнів було 276 — річний приріст молоді понад 300%. Молодь ходила до школи з 72 місцевостей, 16 повітів. Значна частина її походила з мішаних родин.

В 3-му році навчання число учнів зросло ще більше і створено було кооперативну клясу, для тих, хто покінчив торговельну школу. Всіх відділів було 9 з 307 учнями. Учителів було 15, з того 8 етатових.

При школі була бібліотека, кабінети: товарознавчий, географічний, машинопису, книговедення, реклями. Школу контролювали інспектори з Кракова. Наприкінці року випускні кляси мали усні й писемні іспити, під проводом делеґата Відділу Навчання в Кракові. Учителі приймали діяльну участь в роботі культурно - освітніх та торговельних установ. При школі був курінь пластунів ім. гет. І. Мазепи. Молодь провадила кооперативу. Під час вакацій відбувала практику в 60 фірмах. УДК допомагав школі харчами. Учні діставали стипендії, убрання та взуття. УДК утримував три інтернати, в яких мешкали 28 хлопців і 52 дівчат. Крім того школа мала свій інтернат для 50 дівчат.

Останній рік навчання закінчився підступним убивством шкільного лікаря д-ра І. Борима польською боївкою. Загрожувано смертю й деяким іншим учителям. Евакуація Ярослава перед приходом большевиків припинила працю цієї школи.

Директором школи увесь час був проф. Леонід Бачинський.

Крім згаданої вище Торговельної школи, відкрито в Ярославі також Господарську школу для дівчат, під проводом директорки Марії Ціховляс. В цій школі навчалося понад 20 дівчат, що ознайомлювалися з усіма ділянками домашнього господарства.

Дні відступу німців були дуже прикрі, бо саме в той час з особливою силою розгорнулась терористична акція поляків. Тоді в Ярославі вбито в дикунський спосіб д-ра Івана Борима, довголітнього лікаря - безсребреника, що допомагав усім без різниці. Убивця з'явився як пацієнт і в лікарському кабінеті сл. п. д-ра Борима застрелив. Забито багато інших українців в Ярославі, зокрема зарубано з родини Вербенців матір і дочку. В сусідньому містечку Лежайську повбивано всі українські родини, що там залишились, в Переворську згинув представник УДК.

Терористична акція поширилася і на села. Убивано священиків, селян, поодинці й цілими родинами. В Кречовичах убито о. І. Федевича, в Волі Розвиницькій — солтиса Івана Мельничука, Івана Гранду в Рожнітові і багато інших.

Закінченням того масового винищення українців було виселення всього українського населення з Ярослава і Ярославщини аж по большевицький кордон. А йде той кордон поза Чесанів - Любачів до Рави Руської. Усе це — споконвічні українські землі.

Кінець

ЖИТТЯ НА ОСЕЛІ

„Кожне сотворіння хай хвалить Господа!"

Довгі роки життя в близькості до природи, в шуканнях способів і шляхів поліпшення власного господарства (садка, городу, тощо) — на користь собі і людям, — допомогли мені прийти до висновку, що, дійсно, кожне сотворіння може жити, хвалячи Господа, і не шкодячи людині.

Щодалі набираюся певности, що цілком можливо виростити досить овочів і городини, нікого і нічого не отруюючи навколо, ані шкідливих комах, ані землі, і в той же час давши досить поживи пташкам.

Наприклад, по довгих роках вболівання, що неможливо мати повної насолоди з урожаю черешень, — бо лиш трохи почервоніють, — вже їх пташки випивають, — нарешті, зрозумів, що пташки, наївшись товстих хробачків, потребують же їх запити — звичайною водою, а не бачачи навколо води, змушені випивати сік ягід, в першу чергу черешень, бо до черешень пташки можуть дістатися, не спускаючися низько на землю. Тож тепер завжди маю в садку дві миски води для пташок: пташки мають досить що пити і не випивають мені черешень, і тих черешень досить тепер і для мене, і для внука Миколки, Маріяна і для сусідів.

Щодо шкідливої комашні на городі, то на це мали раду ще наші господині в старім краю, спостерігши, що комашня сторониться зел із сильними різкими пахощами — чорнобривців, м'яти, кропиви, хрону. Тож наші господині, зокрема ще моя бабуня в Жельці, — садовили один ряд квасолі, другий ряд чорнобривців, і всі інші зела з різкими пахощами — хрін, м'яту тощо. Завжди мали їх поміж різною городиною.

Комашня сторонилася тих зел, що їй не смакували, та й обминала городину. Щоб капусти не обсіла гусінь, наші господині скроплювали капусту солоною водою. Або, ще краще, посипали з вечора, або вдосвіта, поки ще є роса, разовою житньою мукою. Мука на росі перетворюється в липке тісто, метелик, що міг би знести на капусті сотку - дві яєчок, прилипає й гине. Навіть якби вже й хробачок був, то обблереться тістом, а сонце пригріє — він спечеться „на рогалик".

Тепер я ще дуже побиваюся над тим, щоб вишукати спосіб позбуватися комашні і гусені, шкідливої для овочів, без опорскування чи посипання отруйними хемікалами, що затруюють не лише шкідників саду й городу, а й землю навколо, й поверхню, часом навіть — і не лише поверхню, самого плоду — овочів та городини. Мабуть, замість отруйних хемікаліїв, треба давати комашні та хробачкам якусь їжу, — щоб вони їли ту спеціяльну для них їжу, а не листя овочевих дерев та ярини.

Щодо бур'янів на городі, то на них я вже маю раду, — вичитавши, що цілком можливо майже все виростити на городі, без копання землі, без штучного гноєння, без підливання, скроплювання, полення, сікання, — взагалі все виростити без тяжкої роботи, — з допомогою лише звичайного сіна, ліпше — старого, зігнсутого. Поїхав я по фармах шукати такого сіна з'внуком Миколкою. Сіно знайшли, фармер сам привіз нам повну фіру за 15 долярів. Те сіно я відразу розкидав по своїх грядках, — 8 цалів грубости. Без жадного копання землі я підложив під сіно 12 рядків цілої торішньої бараболі. Бараболя зійшла дуже добре, і за два тижні гичка вже була така, що її можна б зривати для корів, якщо б вони були. Подібно до бараболі, якщо кинути під сіно кукурудзу і цибулю — вони добре проростять і проб'ються крізь сіно до сонця. Дрібніше насіння, як морква, петрушка, редька, буряки і т. п. потребують, щоб для них були зроблені маленькі рівчаки в землі і дрібне насіння треба сіяти в землю, в ті маленькі рівчаки, але прикривати землею не більше як на чверть цаля і почекати, поки зійде. Поміж рівчаками має бути скрізь покладене старе сіно, і лиш ростки з моркви, петрушки, буряків проб'ються на поверхню землі, — скрізь треба підсунути сіно так, щоб ці маленькі росточки ледь-ледь бачили сонце, і далі городина ростиме, а бур'яни не зможуть з-під сіна пробитися. Якби якийсь упертий бур'ян таки з-під сіна видістався, то треба на нього вилами більше сіна насунути, і він пропаде. Сіно триматиме поле чистим від бур'янів, вогким на випадок посухи, і хробаки, мають досить чим живитися в старому сіні, — менше чіпатимуться ярини.

І на селі, і в місті людина може злагодою зробити життя і для себе і для всього і всіх навколо себе — спокійнішим, гарнішим і кориснішим. Для одного сонце присмне, а другому — пече. Одного вітер скріплює, а другого — смалить. Одного дощ освіжає, а другого — січе. Одного сніг звеселяє, а іншого — хай ся встече!

P. S. В суботу 18 серпня пасічники стейту Ню Джерзі будуть мати збори на Сурмачівці. Хто хотів би бути присутнім, прошу зголоситись до Сурми в Ню Йорку. **М. Сурмач**

● В місті Шиевердіґен в Західній Німеччині британські вояки із стаціонованої там військової частини, вчинили великі бешкети: били вікна і нищили на вулицях ліхтарні, переварталі автомобілі, наступали й побивали прохожих.

Попис Музичної Студії в Ню Гейвені, Кон.

В неділю 10 червня батьки і любителі музики в Ню Гейвені мали нагоду вислухати фортепіянового попису учнів Музичної Студії проф. Софії Попель, який відбувся у великій залі української католицької церкви. Це вже 12-ий річний попис учнів пані Попель, який втішається завжди великими успіхами.

Програму заповідала панна С. Антоняк, абсольвентка Темпель університету у Філядельфії, рівнож учениця пані Попель. Вона привітала гостей і підкреслила значення музики в мистецькому світі та її вплив і чарівну силу на душу людини. Вона замітила, який великий вклад в українську музичну культуру дають наші фахові музичні сили, навчаючи нашу молодь музики, і їм належиться признання.

У пописі виступали учні нижчих і вищих кляс в числі 30. Ми мали можливість почути не тільки легші речі і народні українські пісні, але і поважні твори світових композиторів Бетговена, Моцарта, Шопена, Шумана, Чайковського, Фоменка, Мендельсона і інших.

З насолодою прислухувалися ми спершу малятам, які, солідно підготовані, відгравали вправи на 4 руки, а відтак попсувалися гранням: Ті діточки, які заледве кілька місяців учаться, не уміють ще ані читати ні писати, а як легко читають ноти і гарно грають. Яких див доказує з ними п. Попель, яких чарів уживає, що діти дістають замилування до гри на фортепіяні і досягаючи ледве ручками до клявіятури, грають з такою радістю. Вони своєю появою викликали в багатьох присутніх зворушення і сльози гордости в очах.

Перша виступила наймолодша роками маленька Христя Гижа (8 місяців науки), яка відограла вправи Лева на 4 руки зі старшим учеником Я. Гіною. Опісля виступали: Шері Каневський, Богдан Дефренко, Оксана Мандич, Марко Дефренко, Богдан Іванів, Ліда Лодинська (8 міс. науки), Зуня Козюта (8 міс. науки), Рая Задорожна, Сеніта Делюка, Юрій Добчанський, Діяна Карпі, Люба Гіна, Ганя Гижа, Ярослав Гладкий, Рома Лаврович і Роксоляна Гладка. Почули ми і учнів вищих кляс: Ігор Хома, Л. Матвієнко, Ярослав Дубецький, Ліда Хома, Надя Карпі, Богдан Сивак, Христя Добчанська, Рома Гіна, Ярослав Гіна і Христя Луканська, якої блискуче виконане „Концерто" Гріґа викликало бурю оплесків.

Всі учні грали чисто і були добре підготовані. Певність себе і сміливий удар у деяких дітей викликували подив і захоплення на залі. Публіка зі зацікавленням очікувала кожного нового виступу і з радістю прислухувалася молоді, бачачи великі поступи серед учнів, відомих з попередніх років. У деяких учнів зі старшої і з молодшої груп, при добре вишколеній техніці об'являються також індивідуальні музичні здібності. Відчувається у них замилування до музики, для яких гра на фортепіяні не є примусом і обов'язком, але духовим кормом без якого їх життя не мало б чару ні приємности. Ті учні вже давно виступають на різних українських імпрезах.

Завдяки терпеливій праці проф. Софії Попель українська громада в Ню Гейвені має все можливість прикрасити і збагатити свої національні свята грою наших молодих піяністів. Сама любителька музики уміє заохотити і передати своє знання молоді. Не диво, що пописи п. С. Попель є все на високому рівені і щиро оплескувані публікою. Приявним на цім пописі був також наш парох о. совітник С. Чомко.

Від імени батьків пані Хома передала проф. Попель китицю квітів, а п. Роман Гижий подякував їй за працю і труд та побажав здоров'я і витривалости в праці.

На закінчення панна С. Антоняк звернулась до публіки зі словами: „Щира подяка гостям за приявність і духову підпору нашій українській молоді в її леті до вершин на крилах музики!". *Н. Н.*

Д-р Степан Попель на шаховому турнірі в Монтреалі

Заходом Шахової Ланки при Осередку Спілки Української Молоді в Монтреалі відбулася в суботу 9 червня в Домі Молоді при вулиці 120 Дулут-схід рідкісна шахова імпреза під назвою „Симультан у шахах" із участю світової слави шахового першуна професора університету у Фарґо — д-ра Степана Попеля.

До змагань зголосилися понад 40 шахістів, брало участь 32, у двох турах по 16 у кожній, від год. 5 по пол. і від год. 8 вечора. Вислід змагань для Монтреалу: 31 партія програна, 1 в нічию.

Зремісував із проф. С. Попелем п. Павло Ісаук, власник меблевого склепу. „Оріон фирнічер" в Монтреалі, Сейт Мішел. Його партія викликала велике зацікавлення серед грачів і присутної на змаганнях публіки.

Дуже зрівноваженим і твердим грачем показався 17-літній юнак Орест Дубас, член Юного СУМ-у в Монтреалі. Ворожимо йому у шахах світлу будучність, якщо додержить слідуючих порад: грати тільки із добрими грачами, вивчати теорію і практику світових шахових мистців, а під час гри працювати самостійно і не слухати порад посторонніх осіб. Можна б вирізнити інших учасників турніру, однак не хочемо зробити тим декому неоправданої кривди, бо усі змагуни грали завзято, здисципліновано, з бажанням виграти, побідила в цьому случаю рутина і майстерність в грі нашого Гостя.

І тому усі учасники симультану пересилають цією дорогою проф. С. Попелеві найкращу подяку, признання і свій подив. Подяку за те, що не погордив нашим запрошенням і приїхав до Монтреалу, признання за скору різномаїтну і зрівноважену форму гри (присутність публіки і т. зв. „кібіців"), а подив за такий блискавичний виступ в чужинецькій „Монтреальскім Шаховім Клюбі", де у скорому шаховому турнірі на 12 найліпших шахістів Монтреалу, одну партію з причини часу програв, 2 зремісував, а 9 виграв. Змагання ці вів наш мистець у п'ятницю 8 червня між год. 10-2 вночі, при неспаних двох попередніх ночах.

Усі учасники цього скорого шахового змагу, самі чужинці, з великим респектом і пошаною висловлюються про нашого шахового майстра, доказом чого є запрошення на нову зустріч до Монтреалу та багато нотаток і дописів в англійських і французьких щоденниках.

В неділю, 10-го червня о годині 3-ій по полудні в тому самому приміщенні відбулося прощання нашого Гостя. Господарем приняття був голова ОСУМ дир. Ярослав Сербин, який під кінець прощальної зустрічі прощав проф. С. Попеля від сумівської спільноти в Монтреалі, від Ліґи Визволення України говорив професор Брикович, від Жіночої Ланки п. Стефанія Шнурівська, а від шахістів учасників симультану п. Петро Грицак.

Капелян СУМ, о. М. Марків який учив маголо Степана Попеля у 2-гій клясі дрогобицької гімназії, підчеркнув надзвичайні здібності у теплих словах згадав цілу родину Попелів, а з окрема неструджену і працьовиту Їхню Маму.

Найбільш зворушливим моментом прощання був виступ п. М. Кінаха, голови Батьківського Комітету СУМ на Розмонті. Він згадав про ті тяжкі повоєнні часи в Парижі, де Професор ведучи бюро правних порад, різними способами допомагав українській громаді в Альжирі, — та остаточно вирвав її з африканського пекла і допоміг виїхати за океан. „250 родин українських поселенців в Альжирі ніколи не забудуть цього професора, а вдячність за цю важку працюноситимуть довго у своїх серцях, закінчив бесідник під щирі, невимушені оплески присутніх.

Зворушений гість подякував за улаштування шахової зустрічі, а зокрема за так дружній вияв подяки і признання в громадській, невдячній праці, тепло і дружньо попрощався з присутніми і вже о год. 7.30 вечером відлетів через Ню Йорк до далекого Фарґо.

Про успіхи д-ра Степана Попеля, як міжнародного шахового першуна, та як дійшло до симультану в Монтреалі подамо у слідуючій кореспонденції з Монтреалу.

С. Г.

П-НІ ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА ПЕРЕОБРАНА

(Закінчення із стор. 1-ої)

тів мало вигляд щирої і сердечної дискусії над ростом і потребами жіночої організації.

Праця Конвенції проходила в Комісіях, яких було 12, а саме: верифікаційній, звітовій, виховній, культурно-освітній і імпрезовій, господарській, статутовій, пресовій, організаційній, бюджетовій, резолюційній, суспільної опіки і номінаційній. Номінаційна комісія була обрана з голов окремих Окружних Рад Союзу Українок. Ця форма була уконституована на пропозицію Статутової комісії статутовою постановою про діяльність Номінаційної Комісії, створеної із шости голов Окружних Рад і голови Контрольної Комісії Головної Управи на рік до початку кожної Конвенції. Цьогорічна Номінаційна Комісія працювала у такому складі: Анастазія Вонер (голова), Ірина Падох, Наталія Лопатинська, Ольга Салук, Софія Годованець, Евгенія Дубас і Терлецька. Конвенція ствердила ріст Союзу Українок за останні три роки. Згідно з фінансовим звідомленням, трирічний бюджет виніс коло $130,000. Одну третину бюджету становлять кошти журналу „Наше Життя", що його редагує досвідчена і заслужена редакторка Лідія Бурачинська. Майже двадцять тисяч долярів виносить фонд „Мати і Дитина". Конвенція присвятила велику увагу виховним проблемам. Всі делегатки, висказуючи волю всього членства Союзу Українок Америки, підкреслювали конечність національного виховання. Союз Українок в останній каденції збагатився теж гарним репрезентаційним домом у кращій дільниці Філядельфії. Атракцією Конвенції був бенкет, який відбувся у великій Кришталевій залі готелю Френкліна в суботу 30-го червня. Кількасот учасниць бенкету привітала голова бенкетового комітету Стефанія Вовчак, передаючи провід тостмайстрові О. Грабовенській. В бенкеті взяли участь представники різних центральних і місцевих організацій і установ, між ними секретар Українського Народного Союзу д-р Ярослав Падох, голова Українського Робітничого Союзу Антін Батюк, представники „Провидіння" Теофіль Кульчицький, Степан Сприньский і Ст. Вовчак. Головним промовцем під час бенкету був голова Українського Конгресового Комітету Америки проф. Лев Добрянський, який дав огляд політичної ситуації, спеціяльно підкреслюючи ролю УККА і працю жіночих організацій. В імені голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій п-ні Олени Залізняк, яка із-за хвороби не могла прибути на Конвенцію, промовляла секретарка СФУЖО д-р Наталія Пазуняк. Під час бенкету була спеціяльно відзначена голова Комітету Побудови Пам'ятника Лесі Українці в Клівленді п-ні Катерина Мурялъ. Відзначено теж приявність колишньої учасниці визвольних змагань Ганни Дмитерко-Ратич, як теж і гості з далекої Австралії, заступниці голови СФУЖО письменниці Ірини Пеленської. Конвенція теж вітала раніше приявну письменницю Галину Журбу. Бенкет закінчився мистецькою програмою, яку виповнили виступи оперової співачки Марії Лисогір при фортепіяновому акомпаніяменті Олі Дмитрів, гумориста Миколи Понеділка і двох жіночих хорів, а саме хору 11 Відділу СУА в Трентоні під управою Ірини Бованко та хору 10-го Відділу СУА у Філядельфії під управою Ірини Чумової. Конвенцію привітали обидва наші Митрополити: Митрополит Амвросій і Митрополит Іоан, наспіли привітання від всіх важливих установ і організацій, як УККА, ЗУАДК, НТШ, від жіночих організацій у вільному світі. З нагоди Конвенції в залях дому СУА у Філядельфії влаштовано Другу Виставку Жіночої Творчости, що триватиме до 8-го липня ц.р. Тут виставлені літературні твори, які появились в роках 1959-1962, картини образотворчих мистцинь і твори практичного мистецтва: вишивки, кераміку, писанки.

Храмове Свято у Вестбурах, Н. Й.

Храмове Свято парафіян української православної церкви св. Тройці у Вестбурах на Лонг Айленді відбулося в гарний день. Золотий святочний ранок весело посміхався ясним сонечком, а чисте свіже повітря привітно дихало на зустріч кожному, хто поспішав до храму. В церкві людей багато, бо крім своїх долучились гості з інших парафій. Настоятель церкви всч. о. Константин К-кий відслужив Службу Божу та виголосив величну проповідь на темуСвята Святої Тройці. Церковний хор під керівництвом п. Юрія Ґураля співав добре.

Після Літургії слідувала Вечірня відправа з колінноприклонними молитвами. По Вечірні о. Константин поздоровив усіх зі Святом Тройці та, відмічаючи ще „День Батька", звернувся до всіх батьків з привітним словом. На закінчення проголосив многоліття всім, а потім зокрема для батьків. Присутні жінки на умовлений знак під керуванням пані Лесі Ґураль, почали співати Многії Літа батькам.

Святочне прийняття відбулось в залі Американського Леґіону у Вестбурах.

Всі встали до молитви Господньої і о. Константин поблагословив страву.

Голова Церковної Управи п. Пищимуха Василь виголосив привітальне слово для гостей, та започаткував промови і привітання. Тут нам годиться згадати приявних гостей: відомого політичного і громадського діяча, представника УКК-а проф. Приходька, Всч. о. Василя Чекалюка, настоятеля УПЦ св. Михаїла в Юніондел Гемстед, голову Церковної Управи і Б-ва церкви св. Михаїла п. Костишина В., Всч. о. Милашкевича з Ню Йорку, відомого маляра Сергія Кендзирявого-Пастухова та інших.

о. Константин зробив огляд роботи і росту парафії за рік часу і зазначив, що парафія зросла кількісно і якісно та що має всі вигляди бути ще більшою і кращою. Промовляли пан Костишин, о. Чекалюк, інж. Ан. Гончарів, Ів. Сельський і К. Вовк.

Варто відмітити цікаве слово Сергія Кендзирявого - Пастухова, який відмітив, що поділ і роз'єднання постають через нашу гріховність, через брак правдивої любови. Дійсне об'єднання прийде тоді, коли між нами запанує любов і згода.

Проф. Приходько говорив про роботу у УКК-ті, про успіх української справи на американському терені.

При цій нагоді голова Шевченківського Комітету на Лонг Айленді інж. Небожинський інформував, що загальний плян збору грошей на будову пам'ятника Шевченкові на цьому терені перевиконаний. Досі зібрано і вислано до централі дол. 1500 готівки (плян — дол. 500).

Діти української парафіяльної школи потішили присутніх деклямацією віршів та гранням на музичних інструментах. Учениця 1-ої кляси Лина Думенко гарно продеклямувала вірш „Працьовниця", а Надя Сагайдачна — вірш Шевченка „На Великдень". Пані Ю. Кендзирява-Пастухів і її маленька доня гранням у чотири руки гарно виконали на фортепіяні український танець.

А коли за столами вже не сиділось, учні і музиканти Сігней Славко і Павленко Микола розтягнули свої голосисті акордіони. Веселі та бадьорі пари понеслись танцювати. **Петро Сагайдачний**

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І її ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на Фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 22.

	$
Володка П., Боффало	$ 5.00
Карпюк А. Р., Бруклин	5.00
Рожанківський Я., Бостон	4.00
Піскор С., Ню Йорк	4.00
Протасевич П., Вілліметави	4.00
Керницький В., Дітройт	3.00
Глюз В., Джаксон Гайтс	3.00
Кеця П., Філядельфія	2.00
Турчанович І., Монтреал	2.00
Волошин Н., Клівленд	2.00
М. Бабій, Гемтремк	2.00
Думанський Ю., Ню Йорк	2.00
Богонович В., Дітройт	2.00
Цибульський І., Сейр (Замість квітів на могилу сл. п. Д. Галичина)	2.00
Гула А., Торонто	2.00
Бодиар М., Торонто	2.00
Васюта І., Філядельфія	2.00
Мизак М., Вайтгол	2.00
Тимюк Г., Питсбург	2.00
Бандура І., Бруклин	2.00
Бленцк І., Саратога Спр.	2.00
Войтович Д. Йонгстави	2.00
Лішинський О., Шикаго	2.00
Горленко Н., Філядельфія	2.00
Стурік М., Сиракюзи	2.00
Гутович Е., Бруклин	2.00
Криськів М., Парма	2.00
Вукачевський Я., Ніксон	2.00
Кривоцюк М., Філядельфія	2.00
Коморовська Е., Філя.	2.00
Гупало К., Седл. Р.	2.00
Маланяк М., Клівленд	2.00
Косановський С., Лос Енджел.	2.00
Шайнюк Н., Фенікс	2.00
Безбородько О., Філя.	2.00
Бойко П., Трой	2.00
Колтунюк О., Дентер	2.00
Пенцак Д., Нюарк	2.00
Матлаш М. Р., Нюарк	2.00
Стецько П., Шикаго	2.00
Гавак В., Честер Н.	2.00
Січевський К., Шикаго	2.00
Оленський Я., Сомервіл	1.00
Попов О., Шарон	1.00
Данилюк Я., Ралітон	1.00
Псуй П., Гідсайд	1.00
Ясінський Г., Дірборн	1.00
Велган Н., Клівленд	1.00
Двулит Б., Клівленд	1.00
Туткевич М., Дітройт	1.00
Вуцяк Н., Нюберіпорт	1.00
Бабік Г. Трой	1.00
Стеценко Т., Шикаго	1.00
Кащуба П., Делер	1.00
Штогрин Г., Філя.	1.00
Масюк С., Філядельфія	1.00
Дзера С., Стейт. Айленд	1.00
Корнутсяк М., Шикаго	1.00
Ярмола І., Вашингтон	1.00
Тимінський Т., Котесвіл	1.00
Маколишин Р., Ральфсон	1.00
Білецька О., Індіянополіс	1.00
Глушко С., Денвер	1.00
Якіменко В., Спринг Валей	1.00
Ковалевський О., П. Амбой	1.00
Делькевич А., Рочестер	1.00
Держко Е. С., Едісон	1.00
Лехман П. Е., Віллімантік	1.00
Сагайдачний П., Гіксвіль	1.00
Семенюк М., Кіклянд	1.00
Вінар М., Бронкс	1.00
Шевчук І., Вестбері	1.00
Пепінюк В., Сейкур	1.00
Сидор І., Асторія	1.00
Герлих Джое, Асторія	1.00
Подубинський З., Бр-порт	1.00
Валибан В., Річмонд Гілл	1.00
Матейчук І., Гаммонд	1.00
Зайко В., Гаммонд	1.00
Коць К., Джерзі Сіті	1.00
Пригода В., Рочестер	1.00
Підгайний М., Істон	1.00
Кость Міхаель, Гарфілд	1.00
Андрей Данило, Н. Рейвон	1.00
Онищко Й., Голлісон	1.00
Кобрецький І., Пітсбург	1.00
Петрих Я., Янгстави	1.00
Мадей Д., Джерзі Сіті	1.00
Терлецька М., Байсайд	1.00
Крохмалюк В., Ірвінгтон	1.00
Пирожницький Г., Бруклин	1.00
Опіщук Р., Пеорія	1.00
Драбік М., Ватерліт	1.00
Урбан І., Ватерліт	1.00
Мазяр Л., Каракас	1.00
Дудик М., Сиракюзи	1.00
Турко М., Нюгайд Парк	1.00
Семко Гоік, Клівленд	1.00
Танас А., Петерсбург	1.00
Скробач І., Олін	1.00
Голбашюк М., Сиракюзи	1.00
Ковалишко М., Клівленд	1.00
д-р Шавала А., Пл. Сіті	1.00
Чорний Д., Дітройт	1.00
Вишин М., Блумфілд	1.00
Грінвальд В., Міші	1.00
Мелех П., Джерзі Сіті	1.00
Каріка М., Бруґгафен	1.00
Цапар І., Дороти	1.00
Верхоглад М., Шикаго	1.00
Кокорло Л., Бервік	1.00
Ензен Е., Бруклин	1.00
Леськів М., Рідквуд	1.00
Дубневич С., Садбері	1.00
Лобачевська А., Шикаго	1.00
Свищук Г., Ст. Луї	1.00
Адамович М., Шикаго	1.00
Шперг Т., Джерзі Сіті	1.00
Татарчук Н., Бренч	1.00
Захарясевич З., Шикаго	1.00
Сабатовіч Н., Рочестер	1.00
Косович І., Ню Гейвен	1.00
Федорович К., Трентон	1.00
Кост П., Арлінгтон	1.00
Щур М., Ранкін	1.00
Маковей М., Нюарк	1.00
Шевчук І., Трентон	1.00
Дячик Ю., Ню Йорк	1.00
Черник Я., Вудсайд	1.00
Василів П., Шикаго	1.00
Зеселевська М., Бруклин	1.00
Муцишина В., Філя	1.00
Романишин Н., Ель. Гайтс	1.00
Юрчинський О., Рочестер	1.00
Чубатий Д., Гамтрамк	1.00
Лимич Г., Бетлеєм	1.00
Віхот Е., Бетлеєм	1.00
Міщук Н., Клівленд	1.00
Рекрут В., Провіденс	1.00
Олекса Ю., Філя	1.00
Завалюк Н., Бруклин	1.00
Длубек І., Мінні	1.00
Пелц Н., Н. Н.	1.00
Бойко К, Провіденс	1.00
Прокода М., Юніондейл	1.00
Чекановський Н., Амбрідж	1.00
Близняк Н., Н. Н.	1.00
Пашкевич І., Філя	1.00
Клус І., Бріджпорт	1.00
Дуда М., Ню Гейвен	1.00
Фук М., Амбрідж	1.00
Стадник П., Трентон	1.00
Ощуст І., Лінден	1.00
Шпак Н., Філя	1.00
Ланчак Е., Н. Н.	1.00
Коба Ю., Рочестер	1.00
Лучків Н, Шикаго	1.00
Слободян А., Філя	1.00
Василик Е. Таунтон	1.00
Мік В., Філя	1.00
Разом	$ 216.00
Раніше проголошено	$ 6,277.24
Разом	$ 6,493.24

О. Животко

З НОВИХ ВИДАНЬ

Ірина Книш, Три Ровесниці, з нагоди століття народження Уляни Кравченко, Марії Башкірцевої і Марії Заньковецької, Вінніпеґ - Канада, стор. 329 з бібліографією і резюме в англійській мові.

Число сторінок майже рівно поділено між трьома постаттями. Обкладинка з портретом героїнь у медальйонах робить приємне, тепле враження. В статті про Уляну Кравченко є фото обкладинки її збірки „Пріма вера" і автограф. У статті про Башкірцеву аж п'ять знимок її, фото з автопортрету і сім відбитків її найбільших відомих творів. В статті про Заньковецьку цілий ряд знимок артистки в житті і у різних ролях. В статтях про Кравченко і Заньковецьку є портрет будителів їх таланту, керівників і опікунів — Франка і Миколи Садовського.

Ірина Книш створенням прекрасної монографії про Наталію Кобринську і цінної студії „Іван Франко та рівноправність жінки" довела свою здібність до скомплікованої праці, в якій вимагається, крім літературного хисту, кропітка дослідча праця, при якій не можна поспішати і віддаватись надхненню. Згадані дві праці виконала авторка із витримкою, і тому дали вони повний ефект.

В останнім випадку вийшло трохи інакше. Ідея об'єднання даних постатей під одним титулом несподівана. Сама авторка вважає за потрібне дати вияснення факту, і знаходить тільки дві лучні — ровесництво і національна приналежність. Однак, навіть це останнє — національне походження — в усіх випадках має в собі особливості, на які необхідно звернути увагу, коли хочемо вияснити постаті належно. Уляна Кравченко і Башкірцева були мішаного походження, перша безпосередньо, друга від дальших предків. Гени германської обережности, прив'язання до встановлених суспільних норм, страх їх порушити зв'язували поетку у житті і творчості і не дозволили їй бути одвертою навіть у споминах.

Походження Башкірцевої самими прізвищами батька й матері вказує на монгольську спадщину, і ця суміш слов'янського із азійським, безумовно, в натурі Башкірцевої зійшлась у трагічних перетинах і зробила з її душі побоєвище протилежностей, які її мучили і зжирали. Чисто національним характером є тільки Заньковецька. Лише вона мала широту, відвагу до життя і повноцінну свідомість обов'язку служити своїм талантом українському народові. Вона — типова українська жінка і найкраща у значенні цього слова.

З діяльности вибраних авторкою постатей насувається сама собою тема порівняльної аналізи тих дітей одної доби і народу. Але завдання авторки інформативне, і психологічні особливості виявляються тільки з матеріялу, яким вона користується, бо ремарки авторки зводяться до звеличення героїнь, збудження симпатій до них, і в останньому це вповні щастить. Глибоко зворушує історія життя Уляни Кравченко, її мрії, намагання, самотність і резиґнація, захоплює тріюмфальний похід Заньковецької, підбадьорує і кличе до продовження змагань до волі.

Для задуму авторки у книжці вистачило місця вповні тільки на Уляну Кравченко. Ця постать уклалася в розміри, а обізнаність авторки з добою дала змогу відтворити добу, як тло для образу. Добре вияснена роля Франка у житті поетки, підбадьорююча до творчих починань і відношення його до неї як до жінки (зовсім не лицарське і навіть незрозуміло жорстке). Ясно вирисовується період пробудження ідеї служення українській культурі, поетичні спроби і скаля розвитку до рокованої межі...

В кожному народі протягом одного року приходять на світ кілька визначних особливостей. Існує погляд, що кожний мистець, хоче він того чи не хоче, є дитиною своєї доби, її продуктом, так би мовити. Отже і три ровесниці є доньками одної доби і народу. Але які вони різні! Народились і жили в глибоко відмінних середовищах, в різних ніяк не подібних духових атмосферах. Уляна Кравченко під польською, Заньковецька під московською, окупаціями. Башкірцева жила в мандрах по чужинах, під впливами протилежних світоглядових категорій, з яких не створила синтези.

Уляна Кравченко, матеріяльними обставинами прив'язана до місця, не могла побачити світу, талант її, що так надійно зав'язався, не мав атмосфери, не мав ширшого зрозуміння. Пуп'янок не був зогрітий сонцем любови, і не міг розвинутись у задушнім провінційнім середовищі. І не було такого лицаря, якій зустрівся б на шляху Заньковської. Уляна не могла вчарувати Франка, і він відійшов до іншої. Зовсім ніби все різне в обох, однак для Кравченко і Занковецької є все ж одна спільна мірка, що їх могла об'єднувати. Це діти, які знали свою матір і хотіли її звеличати своїми талантами. На Уляну тиснули три сили — польська жорстока надвлада, слабість і заосталість українського суспільства доби і матеріяльна безвихідність. І це погасило смолоскип, знівечило мрії.

Талант Заньковецької вже тим, що був сценічним, давав ширші можливості, і вона мала суспільну групу, в якій знайшла опертя і зрозуміння, вона мала енерґійного лицаря і, діставшись раз до суспільства, вже незалежно опанувала його силою свого таланту. Як би там не було в житті подружнім і театральнім, з усіма його прикрощами і печалями, а Заньковецька розвинулась у повній мірі і зазнала всього блиску слави. Уляна супроти неї справді, як скромна фіялка перед пишною трояндою. Але люди люблять фіялки, ці скромні квіти весни. Тому й Уляну люблять і її поезії досі читають із сердечним зворушенням і їх шанують, як перші несміливі офіри жіночої поетичної душі на вівтар батьківщини...

Щож до третьої ровесниці, то вона не є у своїм товаристві — її притягнуто насилу. Башкірцева, ця геніяльна істота, за своє коротке життя нічого не дала українській культурі свідомо чи не свідомо. Вона вийшла з родини, до якої нічого, крім „малоросійскіх" пісень, з української культури не доходило. В її щоденнику нема згадки ні про одну українську книжку, навіть про „Кобзаря", а в тій добі було досить шляхти на Україні, яка „Кобзарем" цікавилась. Про Баршкірцеву можна сказати, що це специфічне міжнаціональне явище, а її щоденник має значення, як матеріял для студій певного типу людської душі в періоді дозрівання. У Башкірцевої вже від дитинства стояло — Я і Світ, який я маю звоювати, схилити собі до ніг силою розуму і таланту. Приречена на ранню смерть, вона жила під темним крилом страху, тремтіла, що не встигне виконати великих чинів; вона поспішала, гризла себе і мучила близьких, тортуру-вала себе заздрістю, і так прискорила кінець...

Стаття про Башкірцеву занадто переобтяжена цитатами з денника і переказами уступів із нього своїми словами, слабо пов'язаними ремарками автора, зміреними до того, щоб довести українську духовість героїні. Що б розвинулось із Башкірцевої, згодом, ніхто не може знати, а так, як вона була і відійшла, вона — типовий продукт зденаціоналізованого шляхетського роду, який від народу тільки брав, а нічого не давав.

В одному місці свого щоденника Башкірцева пише: „Я люблю мою країну, велику, славну Росію, я б там мусіла жити, Але я працюю і так для слави моєї країни". А ще є таке: „Читала статтю про Толстого у французькій пресі, і моє серце, як росіянки, підскочило з радости, коли я читала її". На жаль, цю талановиту силу не можна ставити у будь-якій площі з Уляною Кравченко і Заньковецькою. Ті обидві кожна посвоєму, по своїх силах і спроможностях внесли свій вклад в українську культуру, а Башкірцева — втрачена сила для нас. Ми можемо бути горді, що на нашій землі родяться такі геніяльні істоти, але нічого далі. Читання денника Башкірцевої надзвичайно цікава річ, і він дає багатий матеріял для студій пев[illegible] дої істоти так високо обдарованої. Скільки там думок для укладення їх у систему — погляди на мистецтво, літературу, суспільні форми, виховання, любов, подружжя, державний устрій.

Все, крім погляду на національне питання. Над тим вона не думала і навіть не могла думати, живучи в такім оточенні.

В. Ласовський

ЛАВРИ І ТЕРНИНА

(До появи „Історії українського кіна" Б. Береста)

Українська кінематографія, дарма, що її поява одна з найраніших в Европі, дарма, що її зачинателі зразу поставили її на шлях, порівнюючи, високої технічної, а згодом і мистецької досконалости, дарма, що в пізніших стадіях її розвитку до вершин підносять її чудові майстри, між ними геніяльний Довженко, все ж це одна з найтрагічніших ділянок нашої культури.

Не важко згадати, яка це зла ворожка вже від колиски кинула вроки на вродливу дитину української духовости і прирекла її ростові й розвиткові найвигадливіші знущання і понівечення.

Понуру тінь двоголового орла повністю замінила тінь червоної зірки, і годі знайти в 66-літній історії українського кіна один проміжок, в якому би воно було позбавлене тиску важкої лапи московського займанця. На жаль короткий період незалежности України, після часового розвалу тюрми народів, практично залишиться пробілом у продукції українського фільму.

Типове для нашої кінематографії таке: або вилучування з прокату **г о т о в и х** фільмів, або знищування надрукованих відбиток, а з ними і неґативних матеріялів, або що гірше, вилучування талановитих кінематографів з творчих процесів, а також знищування їх фізично. Типове також і те, що у списку мистецьких і технічних виконавців кожного фільму, не найдеш ні одного, в якому би не рясніли московські прізвища. Коли до того додати, що плянувальний і виконний центр готування кіносценаріїв для „нацменів" знаходиться не десь інакше тільки в Москві, то матимемо в приближенні **с т р а д н и ц ь к и й** шлях, яким мусить проходити наша сьома муза на рідних землях.

Звичайно, усі надбання української кінематографії можна оцінювати по-різному, беручи до уваги втручання „старшого брата".

Можна способом деяких наших еміґраційних недотропних гурапатріотів виректися чи не всього дорібку української кінематографії, і кількома помахами ослячого копита озброєного пером, подарувати його **м о с к** винові. Можна бідкатися засміченням всієї фільмової продукції ворожою нам пропаґандою і опустити безрадно руки в повному нерішенні, що його робити з творивом української сьомої музи, за приповідкою, що нести важко і кинути жаль.

З тих міркувань дійсним об'явленням стає монументальна праця Бориса Береста, „Історія українського кіна", яка вказує єдиноправвильну методу в в оцінці цих хвилюючих явищ.

Рік за роком, фільм за фільмом, з прикметною науковцеві зрівноваженістю, Берест просовує перед очима читача і в тім розкриває та піддає оцінці паралельні процеси, які проходять в українській кінематографії, вирощуваній українськими талантами, і з другого боку применшуваній, цькованій і каліченій прокрустовим ложем фактично неіснуючого соцреалістичного стилю, який поза своєю претенсійною назвою криє всі брудні пороки одвічного московського імперіялізму. З мотлоху рецензій, горекритик і фільмографії, що їх доносить до нас кінемографічна совєтська література, Берест вилучує все, що тільки може вміститися в поняття української кінематографії і з того дбайливо призбираного, профільтрованого матеріялу будує стрункий образ українського кіна.

Загальний висновок щодо стилю української кінематографії, заложеному в своєрідній театральності (не театральщині!) зовсім правильний, хоч може і хотілось би, щоб власне питанню стилю, як виявній формі тих національних прикметностей, світоглядовим особливостям, автор відвів більше місця в своєму творі. Зрозуміло, що вгодити цьому бажанню читача не дуже то легко, коли брати до уваги, яким джерельним матеріялом для своєї праці користувався Берест, і з якими труднощами доводилось йому його здобувати.

В оцінці деяких фільмів дуже переконливо вражають зауваження автора щодо їхньої тематики. І так напр. розглядаючи фільм „Літа молодії". Берест робить висновок відносно наскрізної ідеї твору, зовсім протилежний до інтенцій поставщиків, ідеї, яка просвердлює тверду шкаралущу аґітки і показує „червону нитку — любов до землі (у нашого селянина), завжди рахманну мрію, володіти хоч клаптиком її" (166 ст.).

Такі мимохідні примітки відносно деяких фільмів, як ось „Іванна", героїню в якому грає молода, талановита артистка і „моторошна доля артистки, що грає в гидкому пашквілі на українську націю і святу постать Митрополита Шептицького" (вона живцем згоріла в накручуванні зараз таки наступного фільму), оживлюють описи фільмів і роблять їх цікавою лектурою.

Годі не підкреслити однієї з багатьох прикмет праці Береста. А саме описуванням тематичности якостей фільмів, продукційних процесів, знайомленням з їхніми сценаріями, Берест вчить читача аналізувати вартості ф і л ьму, вчить дивитися на нього і аналізувати сприйняте. Такий навчальний курс критичного споглядання на кінообраз, його особливості тематичного, технічного і мистецького порядку, дуже придатний для наших неперебірчивих споживачів кінових і телевізійних видовищ, що здебільша, дякуючи безкритичності і невмінню відсіяти зерно від полови, знечулюють поступово, а там і вмертвлюють в собі відчуття гарного і доброго, мистецького і благородного.

Книжка видана НТША, великого формату, вибачливо оправлена, на крейдяному папері, своїми 272-ма сторінками тексту, 445-ти ілюстраціями, фільмографічними відділом, приносить честь видавництву і, як правильно каже в своїй рецензії вміщеній в „Америці" В. Куліш, вдячність цілої еміґрації за цей вартісний подарунок для неї принесений Берестом. Вона поповнює число тих цінних творів, які так жорстоко колють очі ремлівських ступайків, братунів і мазуркевичів, творів, що яскраво висвітлюють своєю речевістю блеф про „свобідний розвиток української культури", що впевнюють нас у тому, що „не скувать **д у ш і** живої", що утверджують нас у вірі, в непоборну живучість української культуротворчої стихії, ніяк і ніколи не здатної влитися у „всеобще" русло ворожої і чужої нам культури „старшого брата".

Книжка Береста стане не тільки корисною, повчальною лектурою але й чепурною, настільною прикрасою.

Як кожний, без вийнятку твір того роду, не вільна і книжка Береста від деяких невеликих недоліків. В мовному віднавантаження **п а с и в н и х** форм, **п о в т о р е н и х** часом в одному реченні два-три рази. Попадаються і русицизми вроді „осмислення". В текстуальному, аж ніяк не погоджуюся з незаслуженою оцінкою талановитого **е м і ґ р а ц і й н о г о** кінематографіста Е. Деслава, до речі ,занесеного в усі поважні світові кінематографічні енциклопедії, як представника і творця певної формальної школи, що внесла чимало вартісного в сучасну світову кінематографію. Для його **о х а р а к т е** ризування вжив Берест слова „гохштаплер", дуже невластивого в устах автора цієї праці.

Знову ж придавання аж стільки уваги недолугим, з дозволу сказати фільмарам, які на еміґрації поґвалтовують найосновніші **з а с а д и** фільмового естетизму і компромітують фільмове діло.

Звичайно, це тільки нечисленні неґативні деталі цінної книжки, за які не сам автор поносить вину. Вичислюючи їх, я в найменшій мірі не хочу ослабити у читача інтересу до вартісного твору і найглибшої пошани до його автора, за цю величезну працю вкладену в його написання і фінансування. Напевно читачі „Історії українського кіна, які прочитають її до кінця, скажуть собі в думці те, що й я собі сказав популярними словами — „Нехай би такі Берести у нас на камені родилися"!...

Закінчуючи, хочу звернути увагу читачів на зовсім таки особливу річ. Поява „Історії українського кіна" зійшлася з появою на нашому обрії заслуженого кінематографіста, співробітника О. Довженка, Ю. Тамарського. А ці дві появи зійшлися з акцією культурних громадських кол за починання продукції добросякісних кінофільмів. Чи не дивне це?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 7-го ЛИПНЯ 1962:

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. В. Хмельницького, Відд. 158, в год. 8:00 веч., в домівці УНДому, при 216-218 Grand St. у Бруклині. З уваги на видачу дивідендових чеків та на те, що це є послідні Збори перед вакаціями, просимо всіх членів обов'язкова прибути на Збори, вплатити дво-місячні вкладки та вирівняти всі залеглості до Т-ва і Відділу. — Петро Дубовецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛИПНЯ 1962:

ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 21, в год. 2:00 по пол., в приміщенні Українського Меморіяльного Осередку. В програмі Зборів: звіт делегата із 25-ої Конвенції УНСоюзу. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Від. 36, в год. 3:00 по пол., в церковній залі під ч. 305 Гудсон Еве. Просимо членкинь прибути на Збори, щоб вислухати звітів Управи із 6-місячної праці. — С. Гунька, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, в год. 3:00 по пол., в залі УНДому. Побір вкладок в суботу, 7-го липня, від год. 7:00 до 10:00 веч., і в неділю, 8-го липня 1962, від год. 12:00 до 3:00 по пол. — Управа.

AMBRIDGE, Pa. — Піврічні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 276, в год. 2:00 по пол., точно. На порядку дня: звіт фінансовий за останніх 6 місяців. По Зборах буде перекуска. — С. Іваницький, секретар.

ВІВТОРОК, 10-го ЛИПНЯ 1962:

БАЙОН, Н. Дж. — Піврічні Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 213, в год. 7:30 веч., в УНДомі, при 23-ій вул. Проситься членів прибути, бо на Зборах будуть порушені важні справи, звіт з Конвенції та роздача дивіденди. — В. Савран, секр.

Посмертні згадки

Николай ДУБАС — член Т-ва „Сокіл", Відд. 336 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер в дні 15-го червня 1962 року. Покійний походив з села Стара Сіль, пов. Самбір, Західня Україна. Полишив у смутку дружину Євгенію, сина Богдана, доньку Дарію, батька та матір, брата і сестру у Рідному Краю, брата з родиною в Ню Йорку та вуйка в Клівленді. Похорон відбувся 18-го червня ц. р. з пох. заведення до кат. церкви св. ап. Петра і Павла, при участі Родини, Приятелів та Членів Т-ва, — Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кисіль, секр.

Михайло ПОЛЕГОНЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Просвіта", Відд. 312 УНСоюзу в So. Plainfield, N. J., помер дня 5-го червня 1962 р., на 78-му році життя. Покійний народ. в Галичині, Західня Україна. Був довголітнім касиром Відділу та прикладним його членом. Ціла родина Покійного є членами УНСоюзу. Покійний полишив у великому смутку дружину Софію і доньку Марію. Похорон відбувся із пох. заведення Литвин і Литвин в Нюарку, Н. Дж., на цвинтар Evergreen Cemetery в Елизабеті. Н. Дж. — В. Й. П.!
Ю. Шарик, секр.

Семен СТАНҐРЕТ — член Б-ва Св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл. упокоївся в Бозі в дні 9-го травня 1962 р., проживши 61 рік. Покійний походив із села Дубенка, пов. Бучач, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію, доньку Михайлину, сина Михайла та 6 внуків. Похорон відбувся 12-го травня ц. р., з церкви св. о. Миколая, при участі Родини, Приятелів і Членів Відділу. Покійного похоронено на українському цвинтарі св. о. Миколая. — В. Й. П.!
Т. Шпікула, секр.

ТАРЗАН, ч. 4866. Шпигун Дейвіда!

Все виглядало спокійно в заспаним селі тубільців...

Але ось самітня постать нишком підкрадалася через село...

І зникла в тінях лісу. Це був **ш п и г у н**, підкуплений Дейвідом, щоб його повідомляв про переслідувачів!